

Til lovforslag nr. L 185. Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 21. maj 1991*)

Forslag

til

Lov om mineralske råstoffer m.v. i Grønland (råstofloven)

Kapitel 1

Almindelige bestemmelser

§ 1. Ved loven tilstræbes en hensigtsmæssig udnyttelse af mineralske råstoffer og vandkraftressourcer i Grønland.

Stk. 2. Loven gælder også på kontinentalsokelområdet ved Grønland.

§ 2. Forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af mineralske råstoffer og vandkraftressourcer i Grønland kan alene finde sted i henhold til tilladelse meddelt efter reglerne i denne lov, jf. dog § 32.

Stk. 2. Staten og Grønlands hjemmestyre kan dog udføre videnskabelige og praktiske undersøgelser af generel og kortlægningsmæssig karakter vedrørende mineralske råstoffer og vandkraftressourcer.

§ 3. Meddelelse af tilladelse efter § 6 til forundersøgelse og tilladelse efter § 7 til efterforskning og udnyttelse af mineralske råstoffer og vandkraftressourcer i Grønland, jf. §§ 11, 15 og 17, forudsætter aftale herom mellem regeringen og landsstyret.

§ 4. Fællesrådet vedrørende Mineralske Råstoffer i Grønland har til opgave at følge udviklingen på råstofområdet i Grønland og har fuld indsigt i de sager, der behandles i råstofforvaltningen, jf. § 5. Fællesrådet kan i spørgsmål, der skal afgøres efter § 3, afgive indstilling og kan i øvrigt afgive udtalelser til regering og landsstyre.

Stk. 2. Fællesrådet består af en formand samt 6 til 10 andre medlemmer. Formanden udnæv-

nes af kongen for 4 år efter fælles indstilling fra regeringen og hjemmestyret. Regeringen og hjemmestyret udpeger hver for sin funktionstid halvdelen af rådets medlemmer og heraf 1 person fra hver gruppe, der skal fungere som næstformænd.

Stk. 3. Chefen for landsstyrets administration og chefen for Energiministeriets departement tilknyttes fællesrådet som tilforordnede.

Stk. 4. Råstofforvaltningen udfører sekretariatsopgaver for fællesrådet og tilvejebringer sagkyndig bistand for rådet.

Stk. 5. Fællesrådet fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 5. Forvaltningen vedrørende ikkelevende ressourcer i Grønland varetages af Råstofforvaltningen for Grønland med tilhørende institutioner under energiministeren.

Stk. 2. Råstofforvaltningens chef udnævnes af kongen efter fælles indstilling fra regering og hjemmestyre.

Kapitel 2

Forundersøgelse

§ 6. Energiministeren kan, jf. § 3, meddele tilladelse til at foretage forundersøgelser vedrørende mineralske råstoffer og vandkraftressourcer for perioder af indtil 5 år ad gangen.

Stk. 2. Meddelelse af den i stk. 1 omhandlede tilladelse udelukker ikke, at lignende tilladelse kan gives til andre.

Stk. 3. Energiministeren kan for tilladelsen fastsætte vilkår, herunder om betaling af afgift.

Stk. 4. Energiministeren kan fastsætte be-

stemmelser om betaling af gebyr for meddelelse af tilladelser efter stk. 1.

Kapitel 3

Efterforskning og udnyttelse

§ 7. Energiministeren kan, jf. § 3, for et nærmere afgrænset område på nærmere fastsatte vilkår meddele tilladelse med eneret (koncession) til efterforskning og udnyttelse af et eller flere mineralske råstoffer eller af vandkraftressourcer. Tilladelse kan meddeles særskilt for henholdsvis efterforskning og udnyttelse.

Stk. 2. I en tilladelse til efterforskning kan der fastsættes bestemmelser om gradvis indskrænkning af det område, der omfattes af tilladelsen, og om de arbejdsforpligtelser, rettighedshaveren skal opfylde.

Stk. 3. En tilladelse til udnyttelse af mineralske råstoffer og vandkraftressourcer kan som hovedregel kun meddeles til aktieselskaber, der har hjemsted i Grønland, som alene udfører virksomhed i medfør af tilladelser i henhold til denne lov, og som ikke sambeskattes med andre selskaber. Rettighedshaveren skal endvidere råde over fornøden sagkundskab og økonomisk baggrund for den pågældende udnyttelsesvirksomhed.

Stk. 4. En tilladelse til udnyttelse er gældende for de i kapitel 4, 5 og 6 nævnte perioder. Perioden kan ikke overstige 50 år.

Stk. 5. En tilladelse til udnyttelse ophører, når udnyttelsesvirksomheden er indstillet og den i § 19 nævnte nedlukning er gennemført, jf. § 20.

Stk. 6. Energiministeren kan fastsætte bestemmelser om betaling af gebyr for meddelelse af tilladelser efter stk. 1.

§ 8. Det fastsættes i en tilladelse efter § 7, i hvilket omfang rettighedshaveren skal betale afgifter til myndighederne. Det kan herunder fastsættes, at der skal betales en årlig afgift beregnet på grundlag af størrelsen af området, der omfattes af tilladelsen (arealafgift). Der kan ligeledes fastsættes vilkår om betaling af afgift beregnet på grundlag af de udvundne råstoffer m.v. (produktionsafgift) eller vilkår om betaling af en andel til myndighederne af det økonomiske udbytte af den af tilladelsen omfattede virksomhed.

Stk. 2. Det kan i en tilladelse efter § 7 fastsættes, at et af staten og hjemmestyret kontrolleret selskab på nærmere angivne vilkår skal have ret

til at indtræde som deltager i den af tilladelsen omfattede virksomhed.

Stk. 3. I sammenhæng med fastsættelse af en rettighedshavers ydelser til myndighederne efter stk. 1-2 kan der meddeles rettighedshaveren fritagelse for beskatning af den af tilladelsen omfattede virksomhed.

§ 9. I en tilladelse efter § 7 kan fastsættes, i hvilket omfang der ved antagelse af arbejdskraft skal beskæftiges grønlandsk arbejdskraft eller dansk arbejdskraft i øvrigt. I det omfang det er nødvendigt til virksomheden, kan rettighedshaveren dog antage personale fra udlandet, når tilsvarende kvalificeret arbejdskraft ikke findes eller er disponibel i Grønland eller Danmark.

Stk. 2. I en tilladelse efter § 7 kan fastsættes, i hvilket omfang der ved entrepriser, leverancer og tjenesteydelser skal anvendes grønlandske virksomheder. Anvendelse af andre virksomheder kan dog ske, såfremt grønlandske virksomheder ikke er konkurrencedygtige i teknisk eller kommerciel henseende.

§ 10. Inden udnyttelse og dertil sigtende foranstaltninger iværksættes, skal en plan for virksomheden, herunder produktionens tilrettelæggelse samt anlæggene hertil (udnyttelsesforanstaltninger m.m.), være godkendt af energiministeren efter aftale i henhold til § 3.

Kapitel 4

Særlige bestemmelser om efterforskning og udnyttelse af kulbrinter

§ 11. For kulbrinter meddeles tilladelse efter § 7 til efterforskning og udnyttelse for en periode på indtil 10 år, der efter aftale i henhold til § 3 kan forlænges med henblik på efterforskning med indtil 2 år ad gangen. Den samlede efterforskningsperiode kan dog ikke overstige 16 år.

Stk. 2. Når de i en tilladelse efter stk. 1 fastsatte vilkår herfor er opfyldt, har rettighedshaveren ret til forlængelse af tilladelsen med henblik på udnyttelse. Tilladelsen forlænges for de dele af området, der omfatter kommercielt udnyttelige forekomster, som rettighedshaveren agter at udnytte. Tilladelsen forlænges for en periode på 30 år. Energiministeren kan som vilkår for forlængelsen bestemme, at der inden en nærmere fastsat rimelig frist skal indsendes ansøgning om godkendelse i henhold til § 10.

Stk. 3. Den periode for forlængelse med henblik på udnyttelse, der er fastsat i medfør af stk. 2, kan efter aftale i henhold til § 3 forlænges af energiministeren.

§ 12. Forud for offentlig indkaldelse af ansøgninger om tilladelse efter § 7 til efterforskning og udnyttelse af kulbrinter forelægger energiministeren for et af Folketinget nedsat udvalg en redegørelse for, hvilke områder der agtes udbudt, og de generelle vilkår, hvorunder tilladelser agtes meddelt.

Stk. 2. Tilladelser, der ikke meddeles efter offentlig indkaldelse af ansøgninger, forelægges af energiministeren for det i stk. 1 nævnte udvalg inden meddelelsen.

§ 13. Såfremt en kulbrinteforekomst strækker sig over flere rettighedshaveres område, skal rettighedshaverne samordne efterforskning og eventuel udnyttelse. Aftaler herom skal godkendes af energiministeren. Opnås der ikke i rimelig tid enighed om en samordning, kan energiministeren påbyde denne og fastsætte vilkår herfor.

Stk. 2. Strækker en forekomst sig ind på et andet lands højhedsområde, kan energiministeren, såfremt aftale om en samordning af efterforskning og udnyttelse indgås med vedkommende land, påbyde, at rettighedshaveren til den grønlandske del af forekomsten deltager i en sådan samordning, og fastsætte vilkår herfor.

§ 14. Hvor to eller flere kulbrinteforekomster ud fra ressourcemæssige, økonomiske eller samfundsmæssige hensyn bør udnyttes sammen, kan energiministeren efter forhandling med rettighedshaverne udstede påbud herom. Det kan herunder påbydes en rettighedshaver mod betaling at stille behandlings- og transportanlæg til rådighed for en sådan samordning. I mangel af enighed mellem rettighedshaverne om betalingen fastsættes den af energiministeren.

Kapitel 5

Særlige bestemmelser om efterforskning og udnyttelse af andre mineralske råstoffer end kulbrinter

§ 15. For andre mineralske råstoffer end kulbrinter meddeles tilladelse efter § 7 til efterforskning for en periode på indtil 10 år, der ef-

ter aftale i henhold til § 3 kan forlænges med henblik på efterforskning med indtil 2 år ad gangen. Den samlede efterforskningsperiode kan dog ikke overstige 16 år.

Stk. 2. En rettighedshaver, som under en tilladelse efter stk. 1 har påvist og afgrænset kommercielt udnyttelige forekomster, som denne agter at udnytte, og som i øvrigt har opfyldt de i tilladelsen efter stk. 1 anførte vilkår, har ret til at få meddelt en tilladelse efter § 7 til udnyttelse. Tilladelsen kan meddeles til et af rettighedshaveren udpeget selskab, jf. herved § 7, stk. 3. Tilladelsen meddeles for de dele af området, der omfatter kommercielt udnyttelige forekomster, som rettighedshaveren agter at udnytte. Tilladelsen meddeles for en periode på 30 år. Energiministeren kan som vilkår for meddelelsen bestemme, at der inden en nærmere fastsat rimelig frist skal indsendes ansøgning om godkendelse i henhold til § 10.

Stk. 3. Den i stk. 2 angivne periode for udnyttelse kan efter aftale i henhold til § 3 forlænges af energiministeren.

§ 16. I en tilladelse efter § 7 til udnyttelse af andre mineralske råstoffer end kulbrinter kan kun fastsættes vilkår efter § 8, stk. 1-2, såfremt dette er angivet i tilladelsen til efterforskning, eller såfremt § 8, stk. 3, eller tilsvarende lempelsesregel i grønlandsk skattelovgivning bringes i anvendelse.

Kapitel 6

Særlige bestemmelser om vandkraftressourcer

§ 17. For vandkraftressourcer meddeles tilladelse efter § 7 til undersøgelse (efterforskning) og udnyttelse for en periode på indtil 10 år, der efter aftale i henhold til § 3 kan forlænges med henblik på undersøgelse med indtil 2 år ad gangen. Den samlede undersøgelsesperiode kan dog ikke overstige 16 år.

Stk. 2. Når de i en tilladelse efter stk. 1 fastsatte vilkår herfor er opfyldt, har rettighedshaveren ret til forlængelse af tilladelsen med henblik på udnyttelse. Tilladelsen forlænges for de dele af området, hvor rettighedshaveren agter at udnytte vandkraftpotentialerne. Tilladelsen forlænges for en periode på 50 år. Energiministeren kan som vilkår for forlængelsen bestemme, at der inden en nærmere fastsat rimelig frist skal indsendes ansøgning om godkendelse i henhold til § 10.

Stk. 3. Vandkraftudnyttelse til energiforsyning af grønlandske byer og bygder samt undersøgelser med henblik herpå kræver dog ikke aftale i henhold til § 3, men kan besluttes alene af Grønlands hjemmestyre.

Stk. 4. Offentlige indtægter fra vandkraftudnyttelse til energiforsyning af grønlandske byer og bygder indgår ikke i indtægtsfordelingen i henhold til § 22.

Kapitel 7

Ophør af forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse

§ 18. I tilladelser efter denne lov fastsættes nærmere bestemmelser om rettighedshaverens forpligtelser til ved virksomhedens ophør at fjerne anlæg m.m., der er etableret af rettighedshaveren, samt i øvrigt at foretage oprydning og lignende i de berørte områder, jf. vedrørende udnyttelse tillige § 19.

Stk. 2. Energiministeren kan ved godkendelser efter §§ 19 og 25 fastsætte vilkår til sikring af opfyldelsen af rettighedshaverens forpligtelser efter stk. 1, herunder sikkerhedsstillelse.

Stk. 3. Såfremt rettighedshaveren ikke efterkommer påbud om gennemførelse af de i stk. 1 nævnte foranstaltninger, kan energiministeren gennemføre disse for rettighedshaverens regning og risiko.

§ 19. I forbindelse med ansøgning om godkendelse af udnyttelsesforanstaltninger m.m. efter § 10 skal rettighedshaveren fremsende en plan for, hvorledes der ved virksomhedens ophør skal forholdes med anlæg m.m., der er etableret af rettighedshaveren, samt hvorledes de berørte områder efterlades (nedlukningsplan), jf. § 18. Såfremt der planlægges efterladt anlæg m.m. i området, som af miljø- eller sikkerhedsmæssige grunde kræver vedligeholdelse efter nedlukningen, skal nedlukningsplanen indeholde planer for denne vedligeholdelse.

Stk. 2. Nedlukningsplanen skal angive, hvorledes det økonomisk sikres, at planen kan gennemføres.

Stk. 3. Nedlukningsplanen skal være godkendt af energiministeren, inden udnyttelse og dertil sigtende foranstaltninger iværksættes, jf. § 10. Ved godkendelsen kan fastsættes vilkår om varetagelse af miljømæssige hensyn efter virksomhedens ophør, herunder monitoring i en periode efter nedlukningen.

Stk. 4. Nedlukningsplanen skal regelmæssigt ajourføres. Planen skal endvidere ajourføres ved væsentlige ændringer af udnyttelsesvirksomheden. Ændringer af nedlukningsplanen skal godkendes af energiministeren.

§ 20. Indstilling af udnyttelsesvirksomhed for en periode med henblik på senere genoptagelse af virksomheden kræver godkendelse af energiministeren med henblik på sikring af, at anlæg m.m. vedligeholdes, mens udnyttelsesvirksomheden er indstillet, samt af, at den i § 19 nævnte nedlukningsplan senere kan gennemføres, såfremt virksomheden ikke genoptages. Godkendelse kan meddeles for indtil 2 år ad gangen.

Stk. 2. Såfremt en sådan midlertidig indstilling har været 6 år, eller såfremt vilkårene for denne ikke overholdes, kan energiministeren påbyde rettighedshaveren at iværksætte den i § 19 nævnte nedlukningsplan.

Kapitel 8

Videnskabelige undersøgelser

§ 21. Meddelelse af tilladelse til geologiske, geofysiske, glaciologiske eller hydrologiske undersøgelser af videnskabelig karakter af betydning for den i § 2 nævnte virksomhed kræver energiministerens tilslutning.

Kapitel 9

Det offentliges indtægter

§ 22. Offentlige indtægter fra rettighedshaveres virksomhed vedrørende ikkelevende ressourcer i Grønland fordeles mellem staten og hjemmestyret som angivet i stk. 2-4.

Stk. 2. De i stk. 3 angivne indtægter fordeles mellem staten og hjemmestyret med 50 pct. til hver af parterne, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Den i stk. 2 angivne indtægtsfordeling omfatter følgende indtægter:

- 1) Indtægter i henhold til konkrete tilladelser, dog bortset fra afgifter m.v., som betales til dækning af udgifter i råstofforvaltningens regi.
- 2) Indtægter ved enhver beskatning i Danmark og Grønland af rettighedshavere for så vidt angår den del af virksomheden, som vedrører ikkelevende ressourcer i Grønland.
- 3) Indtægter vedrørende statens og hjemmestyrets fælles deltagelse i virksomhed på råstofområdet.

4) Provenuet af udbytteskat m.v. i Danmark og Grønland vedrørende aktionærer i selskaber, som er rettighedshavere, eller i selskaber, som fuldt ud ejer sådanne selskaber direkte eller indirekte.

Stk. 4. Fordelingen af indtægter ud over 500 mio. kr. pr. år fastsættes ved lov efter forhandling mellem regeringen og hjemmestyret.

Kapitel 10

Myndighedsbehandling

§ 23. Virksomhed omfattet af tilladelser efter §§ 6 og 7 skal udføres i overensstemmelse med under tilsvarende forhold anerkendt god international praksis på området. Virksomheden skal udføres miljø- og sikkerhedsmæssigt forsvarligt, på en hensigtsmæssig måde og således, at udnyttelse foregår ressourcemæssigt forsvarligt.

§ 24. Energiministeren kan med respekt af lovgivning, hvorved kompetence er henlagt til andre myndigheder, fastsætte nærmere forskrifter for udførelse af virksomhed omfattet af tilladelser efter §§ 6 og 7 i og uden for det af tilladelsen omfattede område, jf. § 5, stk. 1, herunder forskrifter vedrørende tekniske, sikkerhedsmæssige, miljømæssige og ressourcemæssige forhold.

§ 25. Virksomhed omfattet af tilladelser efter §§ 6 og 7, herunder etablering af bygninger, anlæg og installationer i og uden for det af tilladelsen omfattede område samt foranstaltninger i forbindelse med midlertidig indstilling af udnyttelsesvirksomhed, skal inden iværksættelse godkendes af energiministeren i overensstemmelse med de i tilladelsen fastsatte vilkår. Tilsvarende gælder foranstaltninger til opfyldelse af de i § 18, stk. 1, nævnte forpligtelser.

Stk. 2. Energiministeren fører tilsyn med rettighedshaveres virksomhed omfattet af denne lov. Energiministeren kan meddele påbud om overholdelse af loven og forskrifter udstedt i medfør heraf. Tilsynsmyndighedens medarbejdere har til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation, i det omfang det er påkrævet for, at de kan varetage deres hverv, adgang til alle dele af virksomheden.

Stk. 3. Rettighedshavere skal meddele alle oplysninger, som er fornødne for myndighedsbehandlingen af deres virksomhed omfattet af denne lov. Energiministeren kan til gennemfø-

relse af myndighedsbehandlingen pålægge en rettighedshaver at indsende de fornødne oplysninger.

Stk. 4. Rettighedshavere skal regelmæssigt fremsende rapportering om den udførte virksomhed og dennes resultater. Vilkår om rapportering samt om fortrolighed i forbindelse hermed fastsættes i tilladelserne.

Stk. 5. I tilladelser efter denne lov kan fastsættes vilkår om rettighedshaverens betaling af udgifter i forbindelse med myndighedsbehandling efter denne paragraf samt §§ 10, 19 og 20. Energiministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 26. Myndighedsbehandling, herunder godkendelser, i henhold til denne lov fritager ikke rettighedshaver for at indhente godkendelser eller tilladelser, der er fornødne efter anden lovgivning.

Kapitel 11

Andre bestemmelser

§ 27. Direkte eller indirekte overdragelse af en tilladelse forudsætter energiministerens godkendelse efter aftale i henhold til § 3.

Stk. 2. En tilladelse er undtaget fra retsforfølgning.

§ 28. I tilladelser efter denne lov fastsættes, under hvilke omstændigheder tilladelsen fortabes eller kan tilbagekaldes af energiministeren.

§ 29. Det kan i en tilladelse fastsættes, at tvist mellem energiministeren og rettighedshaveren om, hvorvidt de i en tilladelse fastsatte vilkår er opfyldt, skal indbringes for en voldgiftsret, hvis afgørelse er endelig.

§ 30. Det skal i en tilladelse fastsættes, i hvilket omfang rettighedshaverens forpligtelser består efter tilladelsens ophør.

§ 31. Rettighedshaver er erstatningsansvarlig for skader, der forvoldes ved den af en tilladelse omfattede virksomhed, efter lovgivningen og dansk rets almindelige erstatningsregler.

Stk. 2. Det kan i en tilladelse under hensyn til virksomhedens art fastsættes, at rettighedshaveren skal være undergivet et videregående erstatningsansvar. Det kan herunder fastsættes, at rettighedshaveren skal erstatte skader, der forvoldes ved virksomheden, selv om skaden er

hændelig, idet erstatningen dog kan nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte ved forsæt eller grov uagtsomhed har medvirket til skaden.

Stk. 3. Det kan i en tilladelse fastsættes, at rettighedshavers erstatningsansvar skal være omfattet af en forsikring eller anden form for sikkerhedsstillelse.

§ 32. Den i Grønland fastboende befolkning kan som hidtil foretage indsamling og brydning af mineralske råstoffer, uden at der dertil kræves tilladelse efter denne lov.

Stk. 2. Den ved stk. 1 opretholdte adgang til indsamling og brydning af mineralske råstoffer kan dog alene udøves med respekt af tilladelse med eneret til udnyttelse af råstoffer, der måtte være meddelt andre efter denne lov.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan inden for kommunens område fastsætte nærmere regler for udøvelsen af adgangen efter stk. 1 til indsamling og brydning af mineralske råstoffer.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder tilsvarende udnyttelse af vandkraftressourcer.

§ 33. Med bøde eller hæfte straffes den,

- 1) der udfører virksomhed som nævnt i § 2, stk. 1, uden tilladelse i henhold til denne lov,
- 2) som overtræder § 25, stk. 1, 3 eller 4, eller
- 3) som tilsidesætter vilkår meddelt til varetagelse af miljø- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller påbud i øvrigt meddelt i henhold til loven eller forskrifter fastsat i medfør af loven.

Stk. 2. I forskrifter, der fastsættes i medfør af loven, kan der fastsættes straf i form af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 34. Loven træder i kraft den 1. juli 1991.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 585 af 29. november 1978 om mineralske råstoffer i Grønland.

Stk. 3. Tilladelser og koncessioner til forundersøgelse, efterforskning eller udnyttelse af mineralske råstoffer og vandkraftressourcer i Grønland, som er meddelt ved lovens ikrafttræden, bevarer deres gyldighed og reguleres fortsat i henhold til den hidtil gældende lov.

H. P. CLAUSEN

/ Ahlmann-Ohlsen